

Warszawa, dnia 28 października 2014 r.

KMP.570.41.2014.MMo

Raport
przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji
Pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych do wytrzeźwienia
Komendy Powiatowej Policji w Kraśniku
(wyciąg)

1. Wprowadzenie

Na podstawie artykułu 19 *Protokołu fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania* (dalej: OPCAT), przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku dnia 18 grudnia 2002 roku (Dz. U. z 2007 r. Nr 30, poz. 192) oraz działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich, w dniu 18 sierpnia 2014 roku, do Pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia Komendy Powiatowej Policji w Kraśniku (dalej: PdOZ lub Izba), udali się pracownicy Zespołu „Krajowy Mechanizm Prewencji” (dalej: KMP lub Mechanizm): Justyna Józwiak (politolog w zakresie resocjalizacji), Magdalena Filipiak (psycholog, prawnik), Wojciech Sadownik (prawnik) oraz Małgorzata Molak (pedagog resocjalizacyjny).

Celem wizytacji zapobiegawczej przedstawicieli KMP było sprawdzenie na miejscu sposobu traktowania osób zatrzymanych i dokonanie oceny ich ochrony przed torturami oraz innym okrutnym, niehumanitarnym lub poniżającym traktowaniem albo karaniem.

Przeprowadzone czynności polegały na:

- wysłuchaniu informacji na temat funkcjonowania PdOZ przedstawionej przez zastępcę Komendanta Powiatowego Policji w Kraśniku, zastępcę Naczelnika Prewencji i funkcjonariusza Policji pełniącego dyżur w PdOZ,
- oglądzie wszystkich pomieszczeń Izby, w tym sprawdzeniu stanu wyposażenia pokoi dla zatrzymanych,
- zapoznaniu się z dokumentacją PdOZ, m.in.: książką przebiegu służby, książką wizyt lekarskich, wybranymi protokołami zatrzymań, kwitami depozytowymi, kartą zapoznania z regulaminem, świadectwem wzorcowania alkomatu.

W trakcie wizytacji wykonano dokumentację fotograficzną.

Przedstawiciele KMP poinformowali zastępcę Komendanta Powiatowego Policji w Kraśniku o ustaleniach dokonanych w ramach powyższych czynności, a także wysłuchali jego uwag i wyjaśnień.

Ponadto po zakończeniu wizytacji analizie poddano: zestawienie liczbowe osób umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia (od 1 stycznia 2013 roku do dnia wizytacji, dalej: analizowany okres), protokół z kontroli sanitarnej z dnia 22 lutego 2013 roku, protokół z wizytacji sędziego penitencjarnego przeprowadzonej w dniu 20 marca 2013 roku.

Podczas wizytacji w Izbie nie przebywała żadna osoba zatrzymana.

2. Legalność pobytu

Izba przeznaczona jest dla kobiet i mężczyzn zatrzymanych w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia. Pojemność wynosi 12 miejsc.

Z przekazanych przedstawicielom KMP informacji wynika, iż w 2013 roku w Izbie przebywały 464 osoby, w tym: 144 doprowadzone w celu wytrzeźwienia, 218 podejrzanych o popełnienie przestępstwa oraz 102 na polecenie sądu lub prokuratury. Natomiast w roku 2014 do dnia 31 lipca 2014 roku w PdOZ umieszczono 328 osób, w tym: 60 w celu wytrzeźwienia, 215 podejrzanych o popełnienie przestępstwa, 1 w związku z popełnieniem wykroczenia oraz 52 na polecenie sądu lub prokuratury.

W żadnym z protokołów zatrzymania, które zostały poddane analizie, przedstawiciele Mechanizmu nie stwierdzili uchybień lub treści budzących wątpliwości w zakresie zasadności zatrzymania i pobytu danej osoby w Izbie. Zastrzeżenia budzi natomiast przypadek braku podania godziny zwolnienia dołączanym do protokołu nakazie zwolnienia z PdOZ (*dane usunięto*). Pracownicy KMP zwracają uwagę na każdorazowe wpisywanie tej informacji.

3. Personel

Z informacji uzyskanych przez wizytujących wynika, iż dyżury w PdOZ pełni 10 funkcjonariuszy Policji (5 dyżurnych komendy oraz 5 zastępców dyżurnego). Dodatkowo do pracy w Izbie przeszkolonych zostało kolejnych 3 policjantów.

Dyżur w PdOZ pełniony jest przez jednego funkcjonariusza Policji. Jak poinformowano wizytujących, w przypadku dużej liczby osób zatrzymanych, obsada w Izbie zostaje wzmocniona. Jest to zgodne z § 2 ust. 2 zarządzenia nr 130 Komendanta Głównego

Policji z dnia 7 sierpnia 2012 roku w sprawie metod i form wykonywania zadań pomieszczeniu dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, w myśl którego kierownik jednostki organizuje służbę w taki sposób, aby w pomieszczeniu pełnił ją co najmniej jeden policjant.

Zwrócenia uwagi wymaga, iż co do zasady profos nie jest obecny na terenie Izby podczas pełnienia dyżuru. Przebywa on bowiem w dyżurce komendy, poza momentami, w których występuje duże obłożenie PdOZ. Zdaniem przedstawicieli KMP, może to doprowadzić do sytuacji, w której reakcja na niepożądane zdarzenie nastąpi zbyt późno ze względu na czas pokonania dystansu między dyżurką a pokojem dla zatrzymanych. W związku z powyższym, pracownicy Mechanizmu zalecają, aby podczas dyżuru w PdOZ, funkcjonariusz Policji przebywał na jego terenie.

W 2014 roku funkcjonariusze Policji odbyli szkolenie w zakresie metod i form wykonywania zadań w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia oraz stosowania środków przymusu bezpośredniego na podstawie ustawy z dnia 24 maja 2013 roku o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. z 2013 r., poz. 628).

Z uwagi na fakt, iż praca funkcjonariuszy Policji pełniących dyżur w PdOZ wymaga od nich wiedzy merytorycznej, pracownicy Mechanizmu zalecają poszerzenie oferty szkoleń, dzięki którym zdobędą oni dodatkowe kompetencje. Nie ulega wątpliwości, że pogłębianie wiedzy w obszarze metod i form pełnienia służby w pomieszczeniach jest niewystarczające. Nie można pominąć także konieczności utrzymania wysokiego poziomu kompetencji interpersonalnych. Zgodnie bowiem z rekomendacją zawartą w § 60 Drugiego Raportu Generalnego Europejskiego Komitetu ds. Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu (dalej: CPT, Komitet) [CPT/Inf (92)3]: (...) *zdolność do komunikacji interpersonalnej powinna stanowić najważniejszy czynnik w procesie rekrutacji personelu służb egzekwujących przestrzeganie prawa oraz podczas szkolenia powinien zostać położony znaczny nacisk na rozwijanie umiejętności komunikacji interpersonalnej opartych na szacunku dla godności ludzkiej. Posiadanie takich umiejętności często umożliwia funkcjonariuszowi policji lub służb więziennych rozładowanie sytuacji, które w przeciwnym wypadku mogłyby stać się przyczynkiem do wybuchu przemocy, zaś bardziej ogólnie prowadzi do obniżenia napięcia oraz podniesienia jakości życia w policji oraz zakładach więziennictwa, co przynosi korzyść wszystkim osobom zainteresowanym. CPT kładzie szczególny nacisk na konieczność rozwijania umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej.*

W związku z powyższym, w ocenie wizytujących ofertę szkoleniową należałoby poszerzyć o dodatkowe zagadnienia tak, aby personel Izby wiedział jak pracować z trudnymi osobami bez wyrządzania im krzywdy, jak udzielać pierwszej pomocy osobom w różnym stanie fizycznym czy psychicznym, jak radzić sobie ze stresem i agresją etc.

4. Traktowanie osób zatrzymanych

Sprawdzenie osób zatrzymanych przeprowadzane jest w nieobjętym monitoringiem pokoju lekarskim lub sanitariacie. Czynności wobec przyjmowanych do PdOZ kobiet, co do zasady wykonywane są przez funkcjonariuszkę Policji. Powyższe potwierdziła analiza wybranych nagrań z monitoringu.

Zgodnie z informacjami przekazanymi wizytującym przez funkcjonariuszy Policji, podczas sprawdzenia osoba zatrzymana rozbiera się do bielizny, która następnie też jest kontrolowana. W § 5 ust. 2 Regulaminu pobytu osób umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia (dalej: Regulamin) stanowiącego załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. *w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb* (Dz. U. z 2012 r. poz. 638; dalej: rozporządzenie) zaznaczono, iż osobę przyjmowaną do pomieszczenia oraz w nim umieszczoną poddaje się szczegółowemu sprawdzeniu w celu odebrania rzeczy wartościowych i niebezpiecznych. Sprawdzenia tej osoby oraz odzieży na niej, w warunkach zapewniających poszanowanie jej intymności, dokonuje w miarę możliwości policjant tej samej płci. W obowiązujących przepisach brakuje jednakże dokładnej definicji i określenia na czym polega *sprawdzenie osoby zatrzymanej*. Przyjęcie, iż wiąże się ono z rozebraniem osoby zatrzymanej lub poleceniem zatrzymanemu zdjęcia ubrania, mimo iż wydaje się zasadne, jest niedopuszczalne. Czynność taka ingeruje bowiem w chronione art. 41 ust. 1 Konstytucji prawo do nietykalności i wolności osobistej, którego ograniczenie lub pozbawienie może nastąpić tylko na zasadach i w trybie określonym w ustawie. Pracownicy KMP zalecają zatem zaprzestanie rozbierania zatrzymanych podczas dokonywania sprawdzenia.

Analiza monitoringu wykazała, iż reakcja funkcjonariuszy Policji na wezwanie zatrzymanych następuje bez zbędnej zwłoki. Na uwagę zasługuje, że podczas kontroli stanu osób, nawiązywany jest z nimi kontakt werbalny.

Z informacji uzyskanej przez wizytujących wynika, że kobiety zobowiązane są do przekazania do depozytu staników i stringów, nie otrzymując w zamian bielizny zastępczej. Powyższa praktyka budzi wątpliwości przedstawicieli KMP jako zbyt ingerująca w sferę intymności osób umieszczonych w Izbie. Rozumiejąc potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa, należy wskazać, iż pokoje przeznaczone dla osób zatrzymanych są objęte monitoringiem, co powinno pozwolić na natychmiastową reakcję funkcjonariuszy Policji pełniących służbę w PdOZ w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia osób w nich umieszczonych. Zdaniem przedstawicieli KMP odebranie zatrzymanej kobiecie bielizny ze względów bezpieczeństwa można uznać za uzasadnione wyłącznie w przypadku osoby wymagającej szczególnego nadzoru, grożącej popełnieniem samobójstwa. Warto przypomnieć w tym miejscu również treść § 9 Regulaminu, w którym wskazano zarówno na możliwość korzystania przez zatrzymanych z własnej odzieży, bielizny i obuwia, jak również wymieniono okoliczności ewentualnego wydawania odzieży i bielizny zastępczej:

ust. 1. ***Osoba przyjęta do pomieszczenia korzysta z własnej odzieży, bielizny i obuwia.***

ust. 2. *Jeżeli przedmioty, o których mowa w ust. 1, nie nadają się do użytku lub jeżeli ich używanie jest niedopuszczalne ze względów higienicznych, osoba zatrzymana lub doprowadzona w celu wytrzeźwienia może otrzymać nieodpłatnie potrzebną odzież, bieliznę i obuwie. Decyzję w tym zakresie podejmuje osoba wyznaczona przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji, w którego dyspozycji pozostaje pomieszczenie.*

ust. 3. *Ubranie zastępcze wydaje się przyjmowanej do pomieszczenia osobie zatrzymanej, tymczasowo aresztowanej lub skazanej, w związku z:*

1) *popęlnieniem przez nią lub podejrzeniem popełnienia przez nią przestępstwa o charakterze terrorystycznym, przestępstwa ze szczególnym okrucieństwem lub przestępstwa z użyciem broni palnej lub materiałów wybuchowych;*

2) *jej udziałem lub podejrzeniem jej udziału w zorganizowanej grupie przestępczej o charakterze zbrojnym.*

ust. 4. *Ubranie zastępcze wydaje się przyjmowanej do pomieszczenia osobie zatrzymanej, której ubranie zostało zabezpieczone jako dowód w prowadzonym postępowaniu.*

W związku z tym pracownicy Mechanizmu zalecają umożliwienie osobom zatrzymanym korzystania z własnej bielizny, jeżeli nie spełnia podanych wyżej przesłanek.

W 2013 roku przeprowadzono postępowanie wyjaśniające w sprawie przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy dokonujących zatrzymania. W dniu 13 czerwca 2013 roku, matka zatrzymanego, zgłosiła się ze skargą, iż jej syn został pobity podczas zatrzymania i pobytu w PdOZ. W sprawozdaniu z dnia 13 lipca 2013 roku z czynności wyjaśniających nie stwierdzono uchybień ze strony funkcjonariuszy Policji, więc nie wszczęto postępowania dyscyplinarnego. Zdarzenie podlegało także ocenie prawno-karnej przez prowadzącego sprawę prokuratora Prokuratury Rejonowej w Kraśniku, wydano postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa wobec niestwierdzenia cech przestępstwa.

5. Prawo do informacji

Zgodnie z § 1 ust. 1 pkt. 1 Regulaminu każda osoba przyjmowana do Izby potwierdza zapoznanie się z regulaminem, poprzez złożenie podpisu w Karcie zapoznania z regulaminem pobytu osób w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia (dalej: Karta). Analiza dokumentu wykazała brak podania godzin zapoznania z Regulaminem. Przedstawiciele KMP zwracają uwagę na konieczność rzetelnego prowadzenia Karty.

Zatrzymanym wydawane są do zapoznania Pouczenia o uprawnieniach zatrzymanego w postępowaniu karnym, stanowiące załącznik do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 maja 2014 roku *w sprawie określenia wzoru pouczenia o uprawnieniach zatrzymanego w postępowaniu karnym* (Dz. U. z 2014 r., poz. 737), dalej: pouczenie. Mimo iż zatrzymani składają na nich swoje podpisy, brakuje daty zapoznania się z dokumentem. Pracownicy Mechanizmu zalecają wyeliminowanie wskazanej nieprawidłowości.

W wizytowanym PdOZ kopie Regulaminu, a także adresy instytucji stojących na straży praw człowieka wywieszane były w pokojach dla osób zatrzymanych. Uwagę wizytujących wzbudził zniszczony Regulamin w pokoju nr 1 i 2, co zalecają uzupełnić.

W czasie wizytacji w PdOZ dostępne były kopie Regulaminu przetłumaczonego na język angielski, rosyjski i niemiecki. Pracownicy KMP zalecają uzupełnienie wyposażenia Izby w pozostałe wersje językowe Regulaminu, dostępne na stronie Komendy Głównej Policji oraz wydawanie ich zatrzymanym w razie potrzeby. Na uwagę w tym miejscu zasługuje § 44 raportu Komitetu CPT/Inf (2002)15, w którym zapisane jest, iż *prawa osób pozbawionych wolności nie mają wielkiej wartości, jeżeli osoby zainteresowane nie są świadome, iż przysługują im takie prawa. W związku z powyższym jest bezwzględnie*

konieczne, aby osoby zatrzymane przez policję zostały w sposób wyraźny poinformowane o swoich prawach bezzwłocznie oraz w języku, który rozumieją.

Osoby trzecie o fakcie zatrzymania powiadamiają funkcjonariusze Policji, którzy go dokonują, bądź dyżurny PdOZ – na życzenie osoby umieszczonej w Izbie. Jednakże, zgodnie z Rezolucją Zgromadzenia Ogólnego ONZ - Zbiór zasad mających na celu ochronę wszystkich osób poddanych jakiegokolwiek formie zatrzymania lub uwięzienia, *niezwłocznie po zatrzymaniu oraz po każdym przeniesieniu z jednego miejsca aresztowania lub uwięzienia do innego, osoba aresztowana lub uwięziona będzie uprawniona powiadomić, bądź też domagać się od właściwego organu powiadomienia członków jej rodziny lub innych właściwych osób według swojego wyboru, o jej zatrzymaniu, aresztowaniu lub uwięzieniu, bądź o przeniesieniu i o miejscu, w którym jest przetrzymywana (Zasada 16.1).* W związku z powyższym, w ocenie pracowników Mechanizmu, w pierwszej kolejności należałoby rozważyć możliwość samodzielnej realizacji przysługującego zatrzymanym prawa do powiadomienia osoby trzeciej, zaś tylko w sytuacjach szczególnych prawo to realizować za pośrednictwem funkcjonariuszy Policji.

Uwagę wizytujących wzbudziło oświadczenie o przekazaniu rzeczy, które podpisał zatrzymany (*dane usunięto*), bez podania osoby, która ma odebrać wskazane przedmioty. Pracownicy Mechanizmu wskazują, że uwzględnienie tej informacji daje gwarancję wydania rzeczy z depozytu właściwej osobie.

W PdOZ nie ma stworzonej listy adwokatów, która byłaby udostępniana osobom zatrzymanym. W związku z tym, iż dostęp do obrońcy stanowi jedną z gwarancji przeciwko złemu traktowaniu osób zatrzymanych, przedstawiciele KMP zalecają stworzenie i udostępnienie zatrzymanym listy adwokatów wykonujących ten zawód w okręgu sądowym, do którego Izba przynależy.

6. Prawo do ochrony zdrowia

Zgodnie z informacjami uzyskanymi przez wizytujących, przed przyjęciem do PdOZ badane są osoby nietrzeźwe oraz zatrzymani, którzy posiadają widoczne obrażenia, oświadczają, że cierpią na jakąś chorobę lub żądają zbadania. Ponadto jak poinformował wizytujących funkcjonariusz pełniący dyżur w PdOZ, przed osadzeniem zatrzymanego w Izbie, rozpytuje go o stan zdrowia i proponuje przeprowadzenie badania lekarskiego. Powyższe znalazło potwierdzenie w Książce przebiegu służby.

Badania osób przed przyjęciem realizowane są w szpitalu powiatowym w Kraśniku.

W przypadku osób przebywających w PdOZ, w razie potrzeby wzywane jest pogotowie ratunkowe. Interwencja medyczna przeprowadzana jest w pokoju lekarskim, wyposażonym w biurko, krzesła i umywalkę. W nagłym przypadku badanie odbywa się w monitorowanych pokojach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, co narusza prawo zatrzymanych do intymności podczas badania. W związku z tym przedstawiciele Mechanizmu zalecają wyposażenie Izby w parawan, umożliwiającą wykonywanie badania osoby w niej umieszczonej z poszanowaniem prawa do prywatności.

Wszelkie kwestie dotyczące realizacji prawa zatrzymanych do ochrony zdrowia odnotowywane są w następujących dokumentach: w książce przebiegu służby, książce wizyt lekarskich oraz protokołach zatrzymania, do których dołączane są zaświadczenia lekarskie. W książce wizyt lekarskich nie były podane godziny interwencji medycznych. Uwagę wizytujących wzbudził także wpis we wskazanym dokumencie *transport do SOR*, z którego nie wynika, czy zatrzymany powrócił do PdOZ. Tymczasem, dokonując porównania książki wizyt lekarskich i książki ewidencji przedstawiciel KMP zauważył, iż zatrzymany (*dane usunięto*) był transportowany do SOR 3 lipca 2014 roku, a dopiero następnego dnia zwolniony z PdOZ. Zastrzeżenia wzbudził także brak podania miejscowości oraz daty i godziny (np. (*dane usunięto*)) lub samej godziny badania (np. (*dane usunięto*)) badania na zaświadczeniach lekarskich. Przedstawiciele KMP zdają sobie sprawę, że wypełnianie dokumentacji medycznej nie leży w kompetencji funkcjonariuszy Policji, niemniej jednak zwracają uwagę na konieczność przypominania lekarzom o obowiązku rzetelnego dokonywania w niej wpisów.

7. Warunki bytowe

W skład wizytowanej Izby wchodzi: 6 pokoi dwuosobowych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, sanitariat, pokój przyjęć, pokój lekarski, magazyn pościeli czystej.

W każdym z pomieszczeń prawidłowo zabezpieczono okna, drzwi, grzejniki i punkty świetlne. Warunki panujące w pokojach dla osób zatrzymanych należy określić jako dobre. W czasie wizytacji pomieszczenia Izby były wolne od nieprzyjemnych zapachów, panowała w nich czystość. Wyposażenie stanowią prycze oraz przymocowane do ściany stoliki i taborety.

Pracownicy KMP dostrzegli, iż w pokojach dla osób zatrzymanych brakuje oświetlenia nocnego. W związku z tym, że w nocy pozostaje włączone górne światło, może przeszkadzać w odpoczynku i uniemożliwiać spokojny sen. Wydaje się to niezasadne, ponieważ zamontowane w pokojach dla zatrzymanych kamery mają funkcję podczerwieni.

Przedstawiciele Mechanizmu zalecają zapewnienie osobom przebywającym w Izbie warunków do spania w porze nocnej.

W Izbie funkcjonuje monitoring (kamera w każdym pokoju, na korytarzu, pokoju przyjęć), którego podgląd możliwy jest na ekranie znajdującym się w dyżurce komendy, w miejscu niedostępnym dla osób trzecich. Nagrania przechowywane są na dysku przez 33 dni, następnie rejestrowany jest nowy obraz.

Depozyt wartościowy osób zatrzymanych przechowywany jest w osobnych woreczkach na wieszakach, a osób chorych zakaźnie – w wyznaczonej szafie w pokoju przyjęć. Analiza kwitów depozytowych wykazała, iż brakowało w nich szczegółowego opisu rzeczy przekazanych do depozytu. Obowiązek ten nakłada § 6 ust. 1 Regulaminu, dlatego pracownicy KMP zwracają uwagę, aby przedmioty umieszczane w depozycie za każdym razem opisywać w sposób zindywidualizowany, niebudzący wątpliwości.

Pomieszczenie sanitarne wyposażone jest w miskę ustępową i prysznic oddzielone drzwiczkami typu saloon oraz 2 umywalki. Zastrzeżenia wizytujących wzbudziła wysokość umieszczenia drzwiczek przy stanowisku prysznicowym, ponieważ nie zapewnia ona intymności kąpiącym się kobietom. W związku z powyższym, pracownicy Mechanizmu zalecają dokonanie zmian we wskazanym zakresie, aby umożliwić osłonięcie intymnych części ciała kobiet. Warto także zauważyć, że chociaż na wyposażeniu sanitariatu było mydło i papier toaletowy, nie zapewniono ręczników papierowych. Przedstawiciele KMP zalecają zakup wspomnianych ręczników, aby zatrzymani mogli w sposób bardziej higieniczny osuszyć ręce. Ponadto pracownicy zwracają uwagę na konieczność zakupu podpasiek, których nie zauważyli na wyposażeniu Izby.

Odrębne pomieszczenie stanowi magazyn pościeli czystej, w której przechowywane są koce, materace, poduszki i klapki. W oddzielnej szafie znajdują się prześcieradła, poszewki na poduszki, ręczniki, koce, bluzy i spodnie dresowe oraz kaftany bezpieczeństwa.

Posiłki dla osób zatrzymanych dostarczane są przez firmę „MIX” Stołówka Gimnazjum nr 2 w Kraśniku 7 dni w tygodniu. W celu zaspokojenia pragnienia, osoby umieszczone w PdOZ otrzymują wodę mineralną, a z posiłkiem - herbatę.

W wizytowanej Izbie respektowany jest § 10 ust. 1 pkt 7 Regulaminu. Jak poinformowano wizytujących, zatrzymanym udostępnia się prasę przyniesioną przez funkcjonariuszy Policji.

Palenie wyrobów tytoniowych dozwolone jest toalecie.

a) Sytuacja osób niepełnosprawnych

Pomieszczenia w PdOZ nie są przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową i o obniżonej sprawności fizycznej (np. starszych). W związku z powyższym należy wskazać, że zgodnie z przyjętą w dniu 1 sierpnia 1997 roku przez Sejm RP *Kartą Praw Osób Niepełnosprawnych* (M. P. z 1997 r. Nr 50, poz. 475) osoby niepełnosprawne mają prawo życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych. Ponadto w dniu 6 września 2012 roku Polska ratyfikowała przyjętą w dniu 13 grudnia 2006 roku przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych *Konwencję o prawach osób niepełnosprawnych* (Dz. U. z 2012 r., poz. 1169) zobowiązującą do umożliwienia osobom niepełnosprawnym niezależnego życia i pełnego udziału we wszystkich jego sferach. Oba wymienione dokumenty mają zastosowanie również w odniesieniu do osób pozbawionych wolności oraz środowiska stworzonego w miejscu ich osadzenia. Wobec powyższego wszelkie instytucje państwowe, winny podejmować działania ukierunkowane na urzeczywistnienie praw osób z niepełnosprawnością. Omawiając potrzebę dostosowania wszelkich miejsc pozbawienia wolności do potrzeb osób niepełnosprawnych warto także zwrócić uwagę na wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu z dnia 10 lipca 2001 roku w sprawie Price przeciwko Wielkiej Brytanii (skarga numer 33394/96). W sprawie tej Trybunał stwierdził naruszenie art. 3 Konwencji przez osadzenie, poruszającej się na wózku inwalidzkim kobiety, w celi policyjnej zupełnie niedostosowanej do jej potrzeb. Z uwagi na warunki panujące w miejscu osadzenia skarżąca cierpiała z powodu panującego zimna, zmuszona była spać w wózku inwalidzkim, nie mogła skorzystać ze zbyt wysoko zainstalowanej toalety, a wykonanie innych czynności higienicznych wymagało od niej bardzo dużego wysiłku. Zatrzymana miała również problemy z wezwaniem pomocy z uwagi na znajdujący się poza jej zasięgiem włącznik instalacji przywoławczej.

Wobec powyższego pracownicy KMP zalecają uwzględnienie kwestii przystosowania Izby do potrzeb osób mających trudności w poruszaniu się przy realizacji ewentualnych inwestycji modernizacyjnych, dzięki czemu osoby te będą mogły samodzielnie poruszać się oraz korzystać z urządzeń sanitarnych.

8. Zalecenia

Na podstawie art. 19 OPCAT, przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji zalecają:

I. Komendantowi Powiatowemu Policji w Kraśniku:

1. pełnienie dyżuru w Izbie na jej terenie;
2. zaprzestanie rozbierania zatrzymanych poddawanych sprawdzeniu;
3. przeprowadzanie badań medycznych poza zasięgiem kamery;
4. zapewnienie intymności kobietom korzystającym z prysznic, poprzez zmianę wysokości drzwi;
5. umożliwienie zatrzymanych korzystania z własnej odzieży i bielizny z wyjątkiem określonym w § 9 ust. 2 Regulaminu oraz wydawanie odzieży i bielizny zastępczej stosownie do ww. przepisu;
6. zapewnienie zatrzymanym odpowiednich warunków do odpoczynku w porze nocnej np. poprzez zamontowanie oświetlenia nocnego;
7. zorganizowanie szkoleń dla funkcjonariuszy Policji z zakresu udzielania pierwszej pomocy, radzenia sobie ze stresem, umiejętności interpersonalnych itp.;
8. uzupełnienie zniszczonych kopii Regulaminu oraz wyposażenie Izby w brakujące wersje językowe Regulaminu dostępne na stronie internetowej Komendy Głównej Policji;
9. stworzenie i udostępnienie zatrzymanym listy adwokatów wykonujących ten zawód w okręgu sądowym, do którego Izba przynależy;
10. opisywanie w sposób zindywidualizowany, nie budzący wątpliwości przedmiotów umieszczanych w depozycie;
11. każdorazowe podawanie godziny zapoznania zatrzymanego z regulaminem Izby w prowadzonej Karcie, godziny zwolnienia w nakazach zwolnienia osoby zatrzymanej, daty w pouczeniu;
12. wskazywanie osoby odbierającej przedmioty w oświadczeniu o przekazaniu rzeczy należących do zatrzymanych;
13. przypomnienie lekarzom o obowiązku rzetelnego dokonywania wpisów w dokumentacji medycznej;
14. wyposażenie Izby w ręczniki papierowe udostępniane osobom korzystającym z sanitariatu oraz środków higienicznych dla kobiet;
15. uwzględnienie przy realizacji inwestycji budowlanych potrzeby dostosowania Izby do potrzeb osób niepełnosprawnych.

II. Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w Lublinie

1. zapewnienie Komendantowi Powiatowemu Policji w Kraśniku środków finansowych na realizację zaleceń.